

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Дому, на розі вулиць Прічард і МакГрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

КОНВЕНЦІЯ КАНАДІЙСЬКИХ ЗАЛІЗНОДОРОЖНИКІВ.

ТВЕРДИЙ ГОРІХ, НА ЯКОМУ РЕАКЦІЯ ПОЛАМАЛА ЗУБИ.

Ми продовжуємо дальший огляд нарад конвенції канадських залізничників 4-ої дивізії Американської Федерації Праці, яка відбулася у Вінніпегу в дніх від 16. до 18. квітня ц. р. В дальшому тязгу нарад таж сама резолюційна комісія преїдложила конвенції резолюцію про двотижневу відпустку робітникам з повною платнею. Реакція погодилася з тою резолюцією без суперечки, зберігаючи свої сили до наступного бою, якого вона сподівалася. Мало того. Вона дуже добре покористувалася тою резолюцією комісії й поставила від себе додаток, щоб в резолюції включити також двотижневу відпустку з повною платнею для платних членів екекютиви 4-ої дивізії залізнодорожної юнії, мовляв, вони тажкож робітники. Опору цьому ніхто не поставив. І вийшло таке: робітники дістануть, чи не дістануть двотижневу відпустку з повною платнею (можна бути певним, що не дістануть, хіба виборять страйком), а реакційні члени екекютиви 4-ої дивізії дістануть, бо вони працюють за гроші робітничі, а не за капіталістичні. Так само без суперечки прийнято резолюцію про неділішню працю з платнею "тайм-са-реф". Але ось комісія предкладає справу відновлення договорів з компанією. Реакційна машина повністю на чатах. Комісія, опираючи свою резолюцію на основі догадань багатьох кредитових юній, предкладає, щоб 1. травня повідомити компанії про відновлення договорів, даючи їй 30-денний речинець, тобто до 1. червня. Розуміється, договори мають бути заключені на основі ухвал конвенції.

БОРІТЬБА НАД ПИТАННЯМ ВІДНОВЛЕННЯ ДОГОВОРІВ.

Боротьба над цим пропозиціям тягнулася цілі дві сесії. Екекютива й "гренд ладж офіснерс" пустили в рух всю свою силу, всі свої крутарські здібности. Вони догадалися, щоб справу поліщити в руках екекютиви, яка мала-б повідомити компанії про відновлення договорів тоді, коли уважала-б за відповідне. Реакція знала, що добувшись цього, тоді для неї не страшні всі попередні ухвали — про додаткову платню за неділішню працю, про двотижневу відпустку з повною платнею й т. ин., як не страшні ті резолюції, що чекають ще свого вирішення. Бо щоб там конвенція не ухвалювала, то коли вона не визначить екекютиву речинця про відновлення тих ухвал компаніям, то вони спокійно можуть лежати в екекютиві під сукном аж до другої конвенції. На другій конвенції екекютива сказала-б, що не мала "відповідного" часу для екекютива цих резолюцій компаніям і на тому справа скінчилася-б. А тут якраз комісія домагається визначення речинця й то до 1. травня, а потім лише місяць часу до відновлення договорів. Всі поступовіші делегати на конвенції, обороняючи пропозиції комісії, запитали реакцію, чи конвенція взагалі має право шось рішати, чи все повинна лишати на добру волю екекютиви. У відповідь на це з уст реакційних лідерів послідились напади на комуністів, на радикальних робітників взагалі, але це мало помогло. Комуністи на дурні вибрики реакціонерів не відповідали, але говорили до справи. Це ще гірше нервувало гренд ладж "джентлменів".

ТРИ РАЗИ ГОЛОСУВАЛИ НАД ОДНОЮ СПРАВОЮ.

Нарешті після двох сесій боротьби, почалося голосування. Голосували аж три рази. Перший раз голосували через "ай", але тим "ай" не був вдоволен сам президент Талон. Завернули голосування й почали голосувати через піднесення рук, але й з того голосування екекютива не була вдоволена. Потім на догадання карменів, бойд-мейкерів зі сходу та електротехніків почали голосувати крефтами, тобто делегати кожної юнії з поодиноким. Разом було всіх 110 голосів. Нареди перервано, щоб дати юніям нагоду порадитися, як вони мають голосувати. Коли-ж прийшло до голосування, то за пропозиціям комісії було 60 голосів, а за догаданям реакції 50 голосів. Реакційна машина почувала себе, як жорка курка, але виходу вже не було. Реакція була побита й то на найголовнішому питанні. Розуміється, ми не беремося тут доказувати, що все станеться так, як конвенція ухвалила. Екекютива постанову конвенції про пропозиції компаніям на 1. травня "ноуісу", що за 30 днів мають розпочатися переговори в справі відновлення договорів — виконає, але це ще не значить, що 1. червня почнуться переговори. Компанії найдуть "слухну" вимівку і будуть справу відтягати, а екекютива буде тільки руками розводити, мовляв, "а я казала, що так буде". Та як би там далі не було, залишився факт, що конвенція поставила на своєму.

"ДРІБНІ СПРАВИ".

Як тільки закінчилася ця пята справа, всім стало ясно, що це вже кінець і конвенції, хоч всіх було шось аж 107 резолюцій. Приступлено до вибору екекютиви. Вибори після гострої боротьби пройшли мляво. Вибрані ті самі члени. Потім конвенція ухвалила прилучитися до "Воркерс Ресирч Бюро". Обговорено справу пенсії для старих робітників, що їх сенарська залізниця відрадяє з роботи, щоб не платити пенсії. Поручено цю справу екекютиві, щоб вона вистаралася пенсію і щоб порушила цю справу в Трейдс енд Лейбор Конгрес. Ухвалено тажкож прийняти до четвертої дивізії юнію тих шеповних робітників, що до цього часу стояла окремішно.

РОБІТНИКИ ПОВИННІ ВИТЯГНУТИ СОБИ НАУКУ З ЦЕЙ КОНВЕНЦІИ.

Ця остання конвенція залізнодорожників 4-ої дивізії дуже ріжнілася від всіх попередніх конвенцій активною участю в ній делегатів. Більшість делегатів, це не були вже послушні, боязливні робітники, що слухалися наказів реакціонерів згоря. Це були робітники, що знали чого вони хочуть і з ким мають до діла. Тому то на перекір машині — вони поставили на порядок дня найпекучіші питання. В промовах багатьох делегатів чути було вже живий дух, до якого дуже прислухувалися гренд ладж "джентлменів". Прислухувалися не тому, щоб піти йому на зустріч, але щоб знати, звідки їм грозить небезпека та які проти неї підприняти кроки.

Наука як для залізнодорожників, так і для всього юнійного робітництва Канади, повинна бути така, що юнійними справами треба цікавитися, треба брати активну участь, учащати на юнійні зібрання, ставити свої догадання. Не треба занедбувати юнійних справ тільки тому, що юнія реакційна, не добра; не треба поборювати юнію тажкож з тих самих причин. Навпаки, треба в юнії працювати для того, щоб вона була добра для робітництва, треба в нутрі юнії поборювати реакцію.

Комуністи завжди дають найкращі директиви, як працювати в юніях, щоб вони були корисними робітничими; комуністи закликають до активної праці в юнії — отже треба цього голосу слухатися. Реакційні лідери ненавидять комуністів, викидають їх з юнії, але членство повинно стати в обороні тих, які найбільше дбають про добро робітничих мас.

ТАКЕ Я СОБИ ЧИТАЮ Й ЧИТАЮЧИ ДУМАЮ.

Читаю я газету. й читаючи думаю. Така вже моя вдача, що коли я шось читаю, то й думаю. По моему — читати й не думати про що читаєш, то не варто й читати.

Уміти читати — річ гарна. Уміти читати, але нічого не читати — річ погана, або ще й гірше.

Уміти читати й читати кат зна що та кат зна на що — лише шось зовсім не вміти читати.

Уміти читати й читати шось корисного, повчаючого — добра річ.

Читати шось корисного, але не застановляючи, не брати до голови того, про що читаєш — марна витрата часу.

Читати шось корисного, повчаючого й добре його обдумувати, зашлювати, щоб потім ще й другим розказати — річ надзвичайно добра, пожиточна, собі й другим корисна.

Читати навіть шось некорисного й шкідливого, але читати для того, щоб шось шкідливість другим показати, висинити, перестерігти їх перед нею — тажкож річ пожиточна в суспільстві, корисна праціючій громаді.

Тепер ви мене розумієте, що я хочу сказати? Не розумієте? Перечитайте ще раз.

Я хочу таке сказати: читаю я газету й читаючи, думаю. Що я думаю? Це вже залежить від того, про що читаю.

Ось, наприклад, читаю я, що в Празі в часі демонстрації ето тисяч робітників проллалася робітничая кров. Того дня, перед ним і після нього поліція сконфіскувала всі робітничі газети.

Сконфіскувала? Чому? — дуже мій мізок свердить гостра думка. І приходжу я до висновку: "Чеська поліція замкнула уста робітничій пресі, щоб вона не розказала цілому світові, як то "демократична" влада розправляється з робітниками.

Або-ж ще читаю, що на Прикарпатській Україні чеська влада наважилася на завжди замкнуті уста одинокий там українськой комуністичній газеті.

За що? — знову думаю. Хто бачив, щоб відбирати в працюючих їх одиноке багатство — друковане слово?

Кажуть: відбирають тому, що воно небезпечне.

Чому воно небезпечне, коли проти того одного робітничого друкованого слова е десятки або й сотки пансько-поліських друкованих слів? І чим те робітничее слово небезпечне державі? Може тим, що викриває такі річи, як засилування попом малолітніх дівчат-підростків?

Так, так, тим. Ще й тим, що воно викриває наслідство, згвалтування групою капіталістів-паразитів міліонів працюючих.

Або-ж читаю я ще, що німецька "демократична" влада, яка має соціалістичну конституцію, заборонила велику всеукраєву організацію червоних фронтоніків?

Чому, чому й ще раз чому? —

не дає мені спокою пекуча думка. Адже-ж та сама "демократична" республіканська влада не тільки дозволяє фашистам організуватися, але ще й дає їм допомогу. Адже-ж та сама "демократична" республіканська влада повернула кайзерові його величезні маєтки й тепер бажав повернути йому його царство назад... Адже-ж та сама... Та хіба-ж тут все перечислиши.

Чому-ж вона забороняє робітничі організації?

Читаю далі: "Тому, що наближаються парламентарні вибори".

От, клопіт мені з моєю думкою: та-ж перед виборами вона панам дає спрому як найміцніше організуватися... Чому-ж робітникам забороняє?

Чому? А тому, що вони не лани, але робітники. Тому вола їм забороняє організуватися, замкає уста їхній пресі, забороняє їхні виборчі листи.

До того ж висновок я приходжу. І ще з більшим запалом накипає на читання корисних газет і книжок. Бо вони мені відкривають світ, бо вони розвивають мій розум, бо вони витинують шлях передомною, життєвий шлях, що веде міліонію таких як я до кращого майбутнього.

А чи ви, товаришу читачу, читаючи робітничу газету, думаєте над прочитаним?

Колі так, то чи годиться з висловленою тут думкою?

Колі-ж годиться, то чи домагаєте ви тому друкованому слову, яке відкриває перед вами цілий світ, показує вам його мерзотні діла й заставляє вас над ними думати? Бо думаючи над ними, ви думаєте над собою...

Нині місяць травень — місяць допомоги українськой робітничо-фармерськой пресі в Канаді.

Чи ви подумали вже над самим змістом слова "допомога"?

Ні? То подумайте і скажіть: "Так, треба допомогти", бо та преса, це частина моего власного розуму, моеї думки — це мій дороговказ.

Мусій.

ЗЕМЛЕТРУС.

На просторі 20 кілометрів навкруги болгарського міста Чирпан землетрус зруйнував усі оселі. Саме Чирпан цілком знищене, бо ні одна хата не лишилася ціла. Завалився шпиталь, завалився залізничний дворець. З під завалих видобули 20 трупів і колаб 50 тяжко покалічених. В околиці Чирпану знайдено 8 трупів. Так мало вбитих і ранених було тому, бо через свята були замкнені всі уряди і школи, а через гарний час люди були на воздусі. На цілім, землетрусом навиченім просторі населення табору під чистим небом. Так сильного землетрусу не було ще ніколи. Землетрус, але не такий сильний, пройшов тажкож Румунію.

Товариші! Відмовляйте передлату на "Укр. Роб. Вісті"!

ДЕМОКРАТІЯ І ТІ КОНСТИТУЦІЯ.

Німеччина — країна з демократичним ладом. Ваймарська конституція, яка й досі е основою цього ладу, має за своїх авторів таких "демократоловів", як соціал-демократи. А Ваймарської конституції, безпосереднього витвору німецької буржуазної революції, ніхто не скасував і досі, і навіть президент Гінденбург, оцей нащадок Вільгельмового монархічного режиму, величю сидить на своєму президентському кріслі, дотримуючись формально засад німецької демократичної конституції.

Отже, Німеччина не скидається на фашистську Італію, Болгарію, Угорщину то-що. Навіть Польща, яка формально так само існує на засадах демократичної конституції, мусить поступитися перед Німеччиною, бо владарі Польщі одверто, не соромлячись, ламають цю конституцію й це ламавання навіть прилюдно обстоюють. Сучасні владарі Польщі одверто пропугують той принцип, що конституція сама собою, а влада — теж сама собою, що конституція добра до того часу, поки вона не заважає урядові провести всі свої заходи, і вона нічого не варта тоді, коли вона стає на перешкоді урядові. Тим-то Польща, не соромлячись, відкидає волю преси, партій, профспілок, загавши комуністичну партію й увесь революційний рух на нелегальний стан.

Не те в Німеччині. У Німеччині формально існує і воля преси, і воля партій, отже, і легальна комуністична партія, і легальна комуністична преса. У Німеччині теперішні правителі одверто не виступають проти демократизму, а навпаки, при кожній нагоді заперсягаються цим демократизмом. Вони воляють не ліквідувати комуністичну партію, а боротися з нею арештами, провокаційними процесами, вигнанням і підприємств революційних діячів; вони не ліквідують комуністичну пресу, але надто часто штрафують її, конфіскують, ув'язнюють редакторів. Вони одверто не пропугують фашизм, але тишеенько підтримують фашистські організації, допомагаючи їм матеріально й зброєю, вони приховано сприяють поступовому встановленню фашизму в так званій демократичній режимі.

Але ця поступовість у фашизації демократичної Німеччини не завжди можлива, і часом німецькі владарі вдаються до надто явних і радикальних фашистських експериментів, які виявляють політичного управління німецькой буржуазії. Ось такий радикальний крок е розпорядження німецького міністра

внутрішніх справ ліквідувати червоный союз фронтоніків. Цей рішучий крок німецького уряду спричинила, звісно, небезпека перед новими виборами до райхстагу, що оне наближаються. Демократизм — демократизмом, а фашистські методи готування перемоги на виборах до так званого демократичного представництва райхстагу вважаються, проте, за конче потрібні.

Червоный союз фронтоніків, що об'єднує величезні маси німецьких робітників, перебуває під впливом німецькой компартії. І ось із наказу міністра внутрішніх справ стараються заздалегіть завдати удару компартії, стерилізувати її, дезорганізувати її силу, щоб таким чином, позбавити її шансів на майбутніх виборах. Очевидно, що в цій акції проти червоных фронтоніків німецький уряд має й матиме співчуття від соціал-демократії, дарма що деякі провінціалні уряди, які складаються з соціал-демократів, опростестували розпорядження міністра внутрішніх справ, бажачучи цим зняти з себе відповідальність, або замаскувати свої справжні настрои.

Заборона червоного союзу фронтоніків не має під собою ніякого законного ґрунту, коли серйозно поставитися до чинних у Німеччині законів. Але німецька буржуазія, стаючи де-далі імперіалістичною, все більше злигуючись з імперіалістами інших держав, прирочно наслідую в них нові фашистські методи управління. Отже, німецька буржуазія стає на шлях готування до виборів, властивий офіційно фашистській Італії і фактично фашистській Польщі.

З цього треба зробити той висновок, що німецька компартія стоїть перед особливо складною боротьбою. Можна сподіватися, що ді репресії, хоч як-би вони заважали боротьбі німецькой компартії, не зменшають проте впливу компартії на маси і, зокрема, її шансів на виборах. Чим жорстокіше вводиться буржуазія, тим, кінець-кінцем, вона більше революціонує робітничі маси, тим більше вона сама сприяє поширенню бази для комуністичного руху.

(Пролетарська Правда.)

ГАРМАТИ.

В часі війни найбільші гармати мала Німеччина. Тепер великих гармат Німеччині не вільно мати. Але Франція майструє шораз то більші гармати. Тепер пишуть, що у Франції зроблено нову гармату, поки що найбільшу в світі, бо її довжина має 40 метрів і бе на 140 кілометрів.

ТАМ -- ДЕ БУШУВАЛА ПОВІНЬ.

Передмістя Стрия на другий день після повені у вересні 1927 р.

Частина зібраних селян села Колодубів, повіт Рудки, коло будинку "Просвіти" перед розподілом допомоги. (Фотографія т. І. Навізівського.)

ЛЕКЦІЯ СКАТА НІРІНГА В ТОРОНТО.

Скат Нірінг, видатний революційний вчений і лектор буде в Торонто 15 і 16. травня. Він недавно вернув з Китаю і обіздає континент, промовляючи на теми Китайської проблеми і імперіалізму. Він має достовірні інформації про повстання в Китаю, про їх справжні початки та оповідає про те, в якому напрямку піде революційний рух в найближчому майбутньому. Завдяки своєму власному досвідові й спільному аналізові, він відповість на всі пекучі запитання в обох темах — про Китай і імперіалізм, які тепер цікавлять не тільки революційних робітників, але й робітників взагалі.

Хто чув Нірінга минулими роками, коли він відвідував Торонто, знає, як прекрасно по-знайомлений був Нірінг з тою темою, на яку виголошував лекцію, як глибоко до самих корнів він розбавив справу і як зрозуміло він висловив всі найтрудніші місця. Ніхто не повинен оминати нагоди почути його лекції.

Приходь 15 і 16. травня ввечерами до Алагамба сали, бо це будуть вечери освіти, агітації й приємности одночасно.

У вівторок, 15. травня, Скат Нірінг промовлятиме в Alhambra Hall, 450 Spadina Ave., а в середу, 16. травня в тій самій сали промовлятиме на тему "Розвиток модерного імперіалізму". Вступ 25 ц.

По лекції, 16. травня, забава з танцями відбудеться в тій самій сали на честь Ската Нірінга. Вступ 35 центів.

РІЖНІ ВІСТІ.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ УСПІХ "ЗВЕНИГОРИ" В ПАРИЖІ.

В суботу 31. березня в 15 годін Фільм-Клуб показав в авангарднім кінематографі "Студія 28" для своїх членів французьких кінематографістів фільм ВУФКУ "Звенигора" постановки О. Довженка. Успіх "Звенигора" мала величезний. Гарне закінчення — будинок уряду з емблемою та написом "Пролетарі, всіх країн єдиайтеся" і ефектовний каскад іскр в майстерній викликах оваціо присутніх.

Увечері того-ж дня в Сорбоні в сали Декарта "Групою філософських студій" було влаштовано лекцію Л. Мусіака на тему "Сучасні тенденції радянського кіна". Було показано "Звенигора" першою фільмом, потім було продемонстровано кінець "Потьомкіна", "Матері" й одну частину фільми Вертова "Шагай совет". У присутньої аудиторії, що складалася з інтелектуального Парижу, "Звенигора" мала найбільший успіх, далеко більший, як "Потьомкін" та "Матері".

В дятницю, 6. березня, відбулась демонстрація "Звенигори" для французьких студентів в Сіне-Лятен.

ЗА "ПРОГІБЦІЮ".

За сім літ прогібці в Америці наложено на пешануючих прогібціюого закона \$60,000, 000 карі грішми, а 22,500 літамі тюрми.

ПІМСТА.

В Кишеневі розстріляно публично трох бандітів. По екекції спогляли, невідомо ким застрілені, чотири жандарми, що розстріляних помагали арештувати. Двох поліційних агентів, які розстріляних витворів були, знайдено в їх мешканних мертвих. Третій поліційний агент, що був при арештуванні, ішов вулицею з жінкою і на них лоспалися револьверові стріли. Агент втік, його жінка впала трупом.

НОВІ АРЕШТИ.

У володимирськом повіті арештовано 20 осіб за приналежність до Комуністичної Партії Західної України. Троха опорожені тюрми по виборках починають заповнятися новими в'язнями.